Redacțiunea, Administrațiunea Tipografia:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ, Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannenberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețulŭ insertiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colonă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. sĕu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șese lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. sĕu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și insertiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 89. Brașovŭ, Joi, 21 Aprilie (3 Maiu) 1888.

Brașovŭ, 20 Aprilie st. v. 1888.

In ședința dela 30 Aprilie a comisiunei de incompatibilitate a camerei deputațilorŭ ungurĭ s'a desbătutŭ afacerea deputatului cercului Caransebeșŭ, Michailŭ Popovicĭ.

Decisiunea luată de comisiune e cunoscută cetitorilorŭ noștri. S'a declaratŭ de nevalidŭ mandatulŭ de deputatŭ și totodată s'a pronunțatŭ neeligibilitatea d-lui Popovicĭ ca deputatŭ timpŭ de trei anĭ.

Acéstă decisiune nu ne-a surprinsŭ. Se scia, că ce s'a făcutŭ cu d-lŭ generalŭ Doda, se va face și cu urmașulŭ sĕu, care a adoptatŭ aceeașĭ liniă de conduită.

In comisnune însĕ s'au petrecutŭ lucrurĭ cu acéstă ocasiune, carĭ nu se potŭ trece sub tăcere.

S'a găsitŭ unŭ deputatŭ ungurŭ anume Veszter, care a datŭ espresiune părerei, că dieta nu póte ignora „lucrurile dușmane statului," cuprinse în declarațiunea adresată de d-lŭ Popovicĭ camerei. Comisiunea însĕ a refusatŭ a aduce în discuțiune acéstă parte a afacerei, sub cuvêntŭ că nu se ține de sfera lucrărilorŭ sale.

Cum vedemŭ, comisiunea s'a feritŭ de a trata acéstă cestiune, pe când cu cale era ca nu numai sĕ o desbată în sînulŭ ei, ci sĕ o aducă și în desbaterea camerei. Căcĭ décă neadevĕrate suntŭ cele dise în scrisórea sa de d-lŭ Popovicĭ, ocasiunea trebuia anume căutată, ca sĕ se facă lumină și sĕ se arate că „lucrurĭ dusmănóse statului" suntŭ cele cuprinse în acea scrisóre și sĕ se și dovedéscă acésta. Și în casulŭ de față, tratarea cestiunei acesteia cădea chiar în sfera competinței comisiunei.

Ce a disŭ deputatulŭ Caransebeșului cătră dieta unguréscă? Că o politică de statŭ, care caută a crea unŭ parlamentŭ pentru o singură rassă, escludêndŭ pe celelaite; că o politică de statŭ, care tinde a identifica interesulŭ comunŭ alŭ țĕrii cu interesulŭ particularŭ alŭ unei rasse, inaugurând dominațiunea unui particularismŭ în stilŭ înaltŭ; că o politică de statŭ, care caută mijloculŭ celŭ mai eficace pentru dominațiunea unei singure rasse, ca condițiune pentru esistența ulteriórĕ a Ungariei: o asemenea politică de statŭ e absolutŭ incompatibilă cu interesele esențiale ale poporului românŭ.

Décă „lucrurĭ dușmănóse statului" suntŭ acestea, era o datoriă patriotică a comisiunei sĕ le ia în desbatere și sĕ le aducă și în discuțiunea camerei. Era o datoriă patriotică sĕ se arate lumei, că în dietă suntŭ representate tóte naționalitățile din Ungaria potrivitŭ cu numĕrulŭ sufletelorŭ; era o datoriă patriotică sĕ se arate, că guvernulŭ întrebuințéză puterea, autoritatea, organele și mijlócele materiale ale statului, pe terenulŭ politicŭ și culturalŭ, deopotrivă în serviciulŭ intereselor naționale ale tuturor rasselor; era o datoriă patriotică sĕ se arate, cășĭ potestatea legislativă și esecutivă a statului e pusă deopotrivă în serviciul intereselor naționale ale diferitelorŭ naționalitățĭ; în fine era o datoriă patriotică a comisiunei și a camerei sĕ arate lumei întregĭ, că tóte naționalitaiile deopotrivă constituescŭ și conservă statulŭ și că e o calumniă, e în adevĕrŭ unŭ lucru dușmănosŭ statului a pretinde, că o singură rassă ar fi „uniculŭ elementŭ constituitorŭ și conservatorŭ de statŭ".

Dér după-ce de douĕdecĭ de anĭ tótă puterea și autoritatea statului, tóte organele și mijlócele lui materiale, tótă puterea legislativă și esecutivă au fostŭ întrebuințate pentru anihilarea naționalitățilorŭ nemaghiare pe tóte terenele, în interesulŭ esclusivŭ alŭ rassei maghiare: cum ar fi pututŭ dovedi comisiunea de incompatibilitate și camera, că „lucrurĭ dușmănóse statului" cuprinde scrisórea d-lui Popovicĭ, fiindŭ că „neadevĕrate" arŭ fi?

Nu strigă Ungurii dela putere în fiecare di, că „rassa maghiară e uniculŭ elementŭ constituitorŭ și conservatorŭ de statŭ?" Nu folosescŭ tóte jertfele ce le aducŭ naționalitățile nemaghiare în interesulŭ esclusivŭ alŭ rassei maghiare?

Nu caută sĕ 'năbușéscă vocea naționalitățilorŭ nemaghiare, ca sĕ nu mai pótă ridica plângerĭ nicĭ în pressă în contra nedreptățilorŭ ce se comitŭ față cu ele?

Comisiunea de incompatibilitate s'a feritŭ de a aduce în discuțiune lucrurile acestea, pentrucă se temea, d'a nu se da pe față în tótă goliciunea lorŭ stările anormale și ilegale ce s'au creatŭ pentru naționalitățile nemaghiare.

Amesteculŭ Rusiei.

Sub acestŭ titlu scrie „Unirea" din Bucurescĭ următorulŭ articul:

Diarele române sĕu celŭ puținŭ cele liberale suntŭ pline de considerațiunĭ asupra amestecului representantului sĕu agențilorŭ Rusiei în ultimele fapte petrecute în țéră.

Noi ne-am ținutŭ d'o camdată d'parte multămindu-ne a cere sĕ se cerceteze seriosŭ, spre a se dovedi amestecul și în acelŭ casŭ a se înfera în fața lumei acéstă scandalósă ingerință a unei puterĭ streine în afacerile nóstre interióre.

Décă am protestatŭ noi când Rusia s'a amestecatŭ în Bulgaria, cum n'am protesta când se amestecă la noi? Și că s'a amestecatŭ suntŭ temeinice indicii care o arată. Sĕ reamintimŭ unele.

Pe când în diua de 15, câțĭ-va deputațĭ mergeau în procesiune la cameră, în fruntea a vre-o 100—200 de ómenĭ, cei doi secretarĭ ai legațiunii rusescĭ se aflau în mijloculŭ lorŭ. Ce căutau acolo?

Mai multŭ: cei doi secretarĭ erau citațĭ în diare, ca martorĭ: se spunea că ei ar fi depositarĭ ai unorŭ glónțe găsite în curtea metropoliei.

Altŭ faptŭ. Când cu sgomotósa manifestare dela palatŭ, tótă lumea a pututŭ vedé pe d. Hitrovo în curtea palatului, încuragiândŭ prin presența sa — décă nu și prin altceva — acea manifestare. Ce caută acolo d-nulŭ Hitrovo?

Altŭ faptŭ nou, care pune vêrfŭ și celorlalte și chiar le explică:

„România Liberă", vorbindŭ despre afacerea Leonte Constantinescu, dice că acestŭ omŭ era de multŭ cunoscutŭ ca spionŭ rusescŭ.

Spionŭ rusescŭ! Va sĕ dică d. Hitrovo are o poliție, are spionĭ în țéră la noi!

Ce Românŭ mai póte tăcea? Ce Românŭ mai are dreptulŭ d'a tăcea?

Póte, ba e sigurŭ, că diplomația rusă a avutŭ tot-d'auna asemenĭ apucăturĭ; însĕ aceste procedărĭ suntŭ contrarii dreptului ginților; cei-ce le întrebuințéză calcă peste atribuțiunile și drepturile lorŭ și nu se mai potŭ ocroti după „dreptulŭ de exteritorialitate".

Incă o datoriă dér, sĕ se cerceteze seriosŭ, sĕ se pună mâna pe firulŭ uneltirilorŭ și, când vomŭ puté dice: iacă dovada! nu se va găsi nicĭ unŭ singurŭ Românŭ în țéră, nicĭ unŭ singurŭ omŭ de trébă în lume, ca sĕ nu protesteze din tóte puterile.

Și câtŭ de mare împĕrăția e Rusia, ea va fi ne voită a-șĭ rechiăma ómenii, cum a făcutŭ cu cei din Bulgaria, și a-șĭ pune pofta în cui de amestecŭ în afacerile nóstre.

Dér cercetările, după părerea nóstră, arŭ trebui sĕ mérgă chiar multŭ mai departe. Sĕ nu ne oprimŭ a dovedi că s'au amestecatŭ străinii, sĕ căutămŭ a vedé prin cine: sĕ aflămŭ care suntŭ ómenii, Românii, ce au datŭ mână de ajutorŭ acestui amestec, s'au făcutŭ uneltele păcătóse ale străinilorŭ în contra țĕrelorŭ. Acești ómeni au tomis, dând mână de ajutorŭ strinului, unŭ actŭ de négră trădare în contra țĕrei. Ei trebue dovedițĭ, pedepsițĭ, înfierațĭ și stigmatizațĭ.

De nu se va face acésta, reulŭ se va mări, trădătorii vorŭ căpĕta curagiu și amarŭ plăti-va țéra toleranța nemintósă de astă-dĭ.

Sĕ căutămŭ decĭ cu stăruință și fără obosire pe cei carĭ s'au făcutŭ códă de toporŭ în potriva drepturilorŭ liniștei și chiar vieței țĕrei.

Trădarea n'are dreptŭ la nicĭ-unŭ felŭ de cruțare.

Manifestațiunile pentru Boulanger.

Din Parisŭ se telegrafiază, cu data de 28 Aprilie următórele:

Erĭ pe la 5 óre séra o mulțime mare sta în picióre înaintea cafenelei Riche așteptândŭ sosirea generalului Boulanger. Trăsurile înainteză greu. Generalulŭ sosesce în trăsură închisă, în tovărășiă cu comitele Dillon. Mai în urmă vinŭ alte trăsurĭ cu prietinii generalului Mulțimea strigă: „Trăiéscă Boulanger!" Agenții poliției în grupurĭ numĕróse stau înaintea cafenelei și pe ulițele din împrejurime. Poliția maltratéză pe lucrătorii și pe ómenii de rĕndŭ oprindu'i de a sta înaintea cafenelei. Spiritele suntŭ fórte îndărjite. Până la miedulŭ nopții nicĭ o întêmplare regretabilă nu s'au produsŭ, însĕ tótă lumea crede că ceva trebue sĕ iésă din lucru. Décă se va sĕvĕrșĭ vr'o întêmplare, vina va fi a guvernului și a poliției, carĭ prin intervenirea lorŭ fórte adese-orĭ pricinuescŭ indignare și înverșunare în publicŭ.

La banchetŭ, datŭ în cafeneaua Riche, d-nulŭ senat Naquet orŭ a spusŭ că popularitatea generalului Boulanger însemnéză o putere pentru Franța și Republică.

Generalulŭ Boulanger a disŭ că pregătesce rĕsboiulŭ, dér că e partisanŭ alŭ păcei. Elŭ doresce ca numele sĕu sĕ slujéscă de semnŭ de întrunire pentru cei carĭ vorŭ sĕ eșimŭ din starea anarchică și crede la întărirea republicei, carĭ nu trebue despărțite de patriă nicĭ odată. Generalulŭ declară, că e dușmanulŭ dictaturei și décă constituanta va pronunța desființarea președenției republicei, ea ar rĕmâné în picióreu tóte aceste.

Vre-o 40 de persóne au fostŭ arestate, erĭ séra, apoi liberate, la sfârșitulŭ unui banchetŭ datŭ de generalulŭ Boulanger deputațilorŭ bulangiștĭ în salónele cafenelei Riche.

Aceste persóne strigaseră: „Trăiéscă Boulanger!" Printre ele figuréză d. Deroulède, deputații Le Hérissé, de Susini, precum și d. Vernet, redactorŭ alŭ „Revistei britanice".

Diarele anunță, că d. Laguerre va interpela guvernulŭ în privința acestorŭ arestărĭ.

SCIRILE DILEI.

Se comunică îmbucurătórea scire, că d-lŭ generalŭ *Traianŭ Doda* merge spre bine, mulțămită silințelorŭ ce și-le dau medicii Dr. Mureșianu și celŭ militarŭ din Caransebeșŭ.

* *

Au fostŭ înaintațĭ cu diua de 1 Maiu în armata comună la gradulŭ de *căpitanŭ cl. II*: locotenenții Stefanŭ *Bogată*, Emil *Rucavina*, Bartolomei *Andreica*, Const. *Salescu*. La gradulŭ de *locotenentŭ*: sublocotenentulŭ Iuliu *Beran*; la gradulŭ de *sublocotenentŭ*: locțiitorii de subloc. Alexandru *Munteanŭ*, Antonŭ *Antonelli*, Vicențiu *Beran* și Iosifŭ *Petrașŭ*, ér Stefan *Costan* în reservă, toțĭ la infanteriă. Sublocotenentulŭ Mihailŭ *Vlădanŭ* e înaintatŭ la gradulŭ de *locotenentŭ*; locțiitorulŭ de subloc. Fr. *Brada*, Antoniu *Petanŭ* și Nicolau *Spintre* la gradulŭ de *sublocotenentŭ*, toțĭ la artileriă. La honvedĭ suntŭ înaintațĭ: căpitanulŭ cl. I. Alexandru *Velle* la gradulŭ de *maiorŭ*, căpitanulŭ cl. II. George *Popovicĭ* la gradulŭ de *căpitanŭ cl. I.*

* *

In cercurile hotărîtóre din *Budapesta* se vorbesce, că ministrulŭ ungurescŭ *Tisza* va rĕmâné definitivŭ ministru de finanțe, negreșitŭ pentru ca sĕ vadă cu ochii crescerea deficitelorŭ și ruina financiară. Ministru de interne va fi numitŭ, dice-se, Iuliu *Szapary*, fostulŭ ministru de finanțe.

* *

„Kolozsvár" scrie în articolulŭ sĕu de fondŭ dela 30 Aprilie, că pe diua de 20 Augustŭ se va ține *adunarea generală a „Kulturegylet"-ului* în orașulŭ „Gazetei," și al lui „Kronstädter Zeitung," adecă în *Brașovŭ*. Și dice, că nu se temŭ „Kulturegyletiștii sĕ vină în acéstă orașŭ pronunțatŭ ca orașŭ alŭ naționalităților, pentru-că ei vrĕŭ în publicŭ sĕ arate cine suntŭ și ce voiescŭ și caută ocasiunea, ca pe fiă-care sĕ-lŭ convingă, décă până acum n'ar fi avutŭ timpŭ orĭ ocasiune de a se convinge, că „Kulturegylet"-ulŭ e nevinovatŭ și urmăresce numai scopurĭ culturale ungurescĭ. Deodată

cu adunarea acésta kulturegyletistă se va ţiné şi adunarea comitetului administrativŭ a comitatului Braşovŭ, vrêndŭ prin acésta a înălţa festivitatea ḑilei.

Fóia unguréscă póte fi pe deplinŭ sigură, că Românii nu'i vorŭ da Kulturegyletului mai multă atenţiune decâtŭ dă unŭ călĕtorŭ nebăgatŭ în sémă care vine şi se duce. Câtŭ pentru „nevinovăţia“ lui, ne póte slăbi, n'avemŭ nevoiă nicĭ de pretinsa cultură, nicĭ de pretinsulŭ patriotismŭ kulturegyletescŭ.

***

Lunĭ în 18 Aprilie s'a deschisŭ în Bucurescĭ *congresulŭ corpului didacticŭ din România*, la care au luatŭ parte peste 700 de învĕţătorĭ şi profesorĭ de tóte gradele.

***

Pagubele pricinuite în comitatulŭ *Bichişŭ* prin *inundărĭ* se socotescŭ în sumă de o jumĕtate de milionŭ florinĭ.

***

Fóia bugetară „Kolozsvar“ a primitŭ dela biuroulŭ de corespondenţă din Viena o telegramă care ḑice, că ministrulŭ de esterne Kalnoky a vorbitŭ, în consiliulŭ comunŭ de miniştri, despre *situaţiunea din afară* dândŭ a se înţelege că situaţiunea e multŭ mai seriósă şi mai îngrijitóre ca pe la sfĕrşitulŭ anului trecutŭ.

Corespondenţa „Gazetei Transilvaniei.“

Nordulŭ Transilvaniei, 28 Aprilie 1888.

Domnule Redactorŭ! Vĕ rogŭ a publica în preţuita nóstră fóiă „Gazeta Transilvaniei“ ilegala alegere de jude comunalŭ în comuna Căticau, care s'a întêmplatŭ la 19 Aprilie n.

Prima alegere a fostŭ în Noemvre anulŭ trecutŭ cu care ocasiune a fostŭ realesŭ de nou fostulŭ jude comunalŭ arméno-maghiarŭ Csiszar Imre, de care s'a fostŭ săturatŭ bietulŭ poporŭ până în sufletŭ, însĕ după-ce prin favorisare şi prin mai multe voturĭ ilegale a reeşitŭ amŭ reclamatŭ la administraţiunea comitatensă ca sĕ nimicéscă acea alegere, ceea ce amŭ şi câştigatŭ, şi aşa a doua alegere s'a fixatŭ pe ḑiua de 19 Aprilie anulŭ curentŭ.

Acéstă alegere a fostŭ şi mai ilegală; pretorele Kovats Lászlo, care nicĭ pe *A* românescŭ nu-lŭ cunósce, necum sĕ mai pricépă vre-unŭ cuvêntŭ românescŭ, a aplicatŭ legea după capulŭ sĕu. Venindŭ la faţa locului cam pe la 8 óre diminéţa, a aflatŭ de bine, îndemnatŭ fiindŭ de judele comunalŭ Csiszár Imre şi notarulŭ jidano-maghiarŭ Friedman Mayer — inimicĭ neîmpăcaţĭ cu preotulŭ şi cu învĕţătorulŭ Georgiu Hatosu — sĕ mérgă la şcóla românéscă sĕ védă cum stau trebile pe acolo, cugetândŭ că vorŭ puté afla vre-o vină învĕţătoriului. Intrândŭ în şcólă, judele procesualŭ cu „renumita“ antistiă, numai decâtŭ l'a provocatŭ pe învĕţătoriulŭ sĕ rĕspundă pentru ce nu suntŭ mai mulţĭ prruncĭ în şcólă. La întrebarea acésta i s'a datŭ rĕspunsŭ fără reservă: pentru-că antistia nu ne întinde mână de ajutorŭ, ba când învĕţătoriulŭ o-a provocatŭ cu listele de lenevire, „brava“ antistiă i-a rĕspunsŭ: „nu ne molesta cu de acestea!“ După acésta propunêndu-se religiunea la prruncĭ, aceştia au datŭ nisce rĕspunsurĭ nimerite. Apoi a aflatŭ de bine solgăbirĕulŭ Kovats sĕ audă şi din computŭ ceva, din care studiu asemenea au rĕspunsŭ bine copii. Cu tóte astea îndestulire nu a arĕtatŭ. Apoi a provocatŭ pe învĕţătorŭ sĕ arate tóte protocólele recerute cugetândŭ că nu le va avé; însĕ nicĭ acestea nu au lipsitŭ. Ca totuşĭ sĕ-şĭ arate „puterea“, când a eşitŭ afară i-a datŭ părintesculŭ sfatŭ învĕţătorului, ḑicêndu-i în limba maghiară: „Teljesitse a kötelességét“ (împlinesce-ţĭ datorinţa.) Rĕspunsulŭ nimeritŭ i-a fostŭ din partea bravului învĕţătorŭ: „Ösmerem a kötelességemet“ (îmĭ cunoscŭ eu datorinţa).

După aceea s'a dusŭ în cancelaria comunală unde s'au adunatŭ membrii virilişti şi comunalĭ, apoi a deschisŭ cartea legei sĕ ne spună ce putere are dênsulŭ la alegere, după aceea a luatŭ înainte concursulŭ datŭ în scrisŭ de judele Csiszár Imre, în care de nou cere sĕ fiă alesŭ şi aşa primo loco l'a pusŭ în candidaţiă; apoi a mai aflatŭ de bine sĕ mai pună unŭ alŭ doilea candidatŭ pe unŭ jidanŭ Schmiedt Ferenz. Ne-amŭ rugatŭ şi noi membrii românĭ sĕ ni-se concédă şi nouĕ unŭ alŭ treilea candidatŭ din poporŭ, omŭ cu carte, fiindŭ la 1000 de suflete române, însĕ rĕspunsulŭ a fostŭ: „Eu fac aceea ce dictéză legea!“ Vĕḑêndŭ noi că nu ne ajungemŭ scopulŭ, sĕ reésă unulŭ din sînulŭ nostru, i-amŭ lăsatŭ acolo şi ne-amŭ depărtatŭ, rĕmânêndŭ la alegere vre-o câţĭva amăgiţĭ de bĕutură şi vre-o câţĭva jidanĭ, carĭ au sbieratŭ „sĕ trăiască Csiszar Imre de birĕu“, şi aşa éră de nou a reeşitŭ acela, care cu vre-o câteva minute mai nainte a ḑisŭ către mai mulţĭ ómenĭ adunaţĭ la alegere: „Sĕ sciţĭ că éră voiu fi birĕu şi apoi voiu bate cu bâta ca pe câne.

Bietulŭ poporŭ s'a înspăimêntatŭ de acestŭ sufletŭ negru, care nu se ruşinéză a se făli că „nicĭ popii vostru încă nu-i este ertatŭ sĕ între în biserică fără voia mea“. Pe preotŭ îlŭ vexéză în totŭ chipulŭ, ér pe învĕţătorulŭ nostru notarulŭ Friedman l'a acusatŭ la judecătoriă ca „Zugirkász“ (scriitorŭ neautorisatŭ) fiindcă ne face câte unŭ contractŭ gratuitŭ. Pe umerii noştri se sporescŭ din ḑi în ḑi sarcinele, suntemŭ aprópe de desperare. Vomŭ mai încerca încă astă-dată a recura contra alegerii lui Csiszár Imre, fostŭ croitorŭ (curuitorŭ) în Cluşiu.

Asta e administraţia unguréscă! Numai Dumneḑeu sĕ ne mângăie.

Caticau, 20 Aprilie 1888.

Unŭ părtinitorŭ alŭ adevĕrului.

Inchiderea sesiunei Academiei Române.

Vinerĭ, în 15 Aprilie, Regele şi Regina României au mersŭ la palatulŭ universităţei din Bucurescĭ spre a asista la şedinţa din urmă a sesiunei Academiei.

La sosire Maiestăţile Lorŭ au fostŭ întêmpinaţĭ de d. D. Sturdza, secretarŭ generalŭ alŭ Academiei Române, şi de domnii membri Bariţŭ, Sionŭ şi Stefănescu.

Regele, după ce ocupă fotoliulŭ presidenţialŭ, anunţă adunărei, că face darŭ Academiei operile complecte ale „Carmenei Silva.“ Acéstă comunicare fù primită de întréga asistenţă cu prelungite aclamărĭ.

Maiestatea Sa, declarândŭ apoi şedinţa deschisă, dete cuvêntulŭ d-lui Bariţŭ, care proclamă pe d-şóra Elena Sevastos ca premiantă a premiului de lei 5000 „Eliade Rădulescu“ pentru scrierea presentată la concursŭ asupra subiectului „Nunta la Românĭ,“ studiu etnograficŭ comparativŭ; pe d. Em. Bacaloglu, ca premiantŭ alŭ premiului „Lazărŭ“ de lei 5000, pentru scrierea „Elemente de fisică.“

După acésta d. B. P. Hăşdĕu, avênd cuvêntulŭ, dete cetire unei dărĭ de sémă asupra lucrărei „Etymologicum Magnum Romaniae,“ ér d. G. Sion cetì o relaţiune asupra documentelorŭ istorice din archivele dela Chişineu.

Regele declară apoi şedinţa închisă, exprimândŭ totdeodată dorinţa de a revedea în sesiunea viitóre érăşĭ întruniţĭ pe toţĭ membri ai acestei adunărĭ, spre a urma însemnatele lucrărĭ menite a desvolta sentimentele patriotice şi a înălţa neamulŭ românescŭ.

Intêmplărĭ diferite.

Focŭ. In nóptea de 29 spre 30 Aprilie au arsŭ în Şura mare două şurĭ.

Intre urşĭ. In pădurea din Câmpia Crişului, pădurarulŭ r. Ionŭ Cosoveanŭ, unŭ tînĕrŭ putemicŭ, vêna deunăḑile după becaţe, când deodată eşi dintr'unŭ desişŭ unŭ puiu de ursŭ şi, ca şi cum şĭ-ar căuta scutŭ, se puse la picióreie vênătorului. Cosoveanŭ apucà puiulŭ de ursŭ şi-lŭ isbì de unŭ arbore aşa că bestia urlà de durere. Indată se auḑì unŭ echo îngrozitorŭ: ursóica era în apropiere şi eşì repede. Periculŭlŭ pentru Cosovean era cu atâtŭ mai mare, cu câtŭ puşca îi era încarcată numai cu alice de paserĭ. Ursóica tocmai voia sĕ se repéḑă asupra vênătorului, când acesta îi descărcà puşca dreptŭ în ochĭ. Acéstă norocósă împuşcătură făcù pe ursóică sĕ fugă. Cosoveanŭ încercà sĕ'şĭ încarce repede puşca cu unŭ glonţŭ, dér pré târḑiu sfêrşì cu încărcarea. Ursóica dispăruse deja şi îndrăsneţulŭ vênătorŭ trebuì sĕ se mulţăméscă cu miculŭ puiu de ursŭ. Ursóica a fostŭ urmărită încă în ḑiua aceea şi ucisă.

Literatură.

„Revista Nouă“, care apare în Bucurescĭ sub direcţiunea D-lui *B. P. Haşdĕu* şi sub redacţiunea D-lorŭ *Barbu Stef. de la Vrancea*, *Al. Vlahuţa*, *D. D. Racoviţa* şi *Victorŭ Bilciurescu*, are următorulŭ sumarŭ:

Nru. 4.: B. P. Haşdĕu: Rîulŭ Argeşŭ, Têrgulŭ Argeşŭ, Biserica Argeşŭ; *I. Bianu*: Costachi Conachi; *Th. D. Speranţă*: Anecdote populare; *De la Vrancea:* Domnulŭ Vucea; *B. P. Haşdeu:* Hagi-Tudose (Poesie). *G. I. Pitişŭ:* Nunta în Şcheiu. *D. D. Racoviţă:* Profile din Teatru: Iulianŭ; *Grigorescu:* Lângă iaz (heliografie); Portretŭ: Conachi.

Nr. 5.: Ion Ghica: Amintirĭ din Pribegia după 1848; *B. P. Haşdeu:* Stefan şi Radulŭ (Cântec bĕtrânescŭ); *Ver. Micle:* Rime la unŭ amicŭ (Poesiă); *De la Vrancea:* Grigorie Alexandrescu (Biografiă); *A. Vlahuţă:* In fericire (Poesiă); *Ionnescu Gionŭ*: Din Istoria fanarioţilorŭ; *Th. D. Speranţia:* Deli-Satîr (Poveste); *Gh. din Moldova:* Poesii; *Th. D. Speranţia:* Jdanulŭ Călare (Anecdotă populară); *Dinu Golescu:* Starea ţĕranului românŭ la 1820. *B. P. Haşdeu* şi *I. Bianu*: Notiţe bibliografice. *C. Demetrescu*: Menueto (Musică); Portretŭ: Gr. Alexandrescu.

The Land begond the forest [Ţéra de dincolo de pădure] e titlulŭ unei cărţĭ, apărute în limaa engleză, cu multe ilustraţiunĭ. Opulŭ cuprinde două volume şi e scrisŭ de Emilia Gerard [soţia de Laczowsky], o damă care a trăitŭ mai mulţĭ anĭ în Sibiiu şi care şĭ-a câştigatŭ unŭ renume prin scrierile sale; Novele din Băile herculane, Reata, Vecinulŭ meu, Cerşitorulŭ ş. a. Volumulŭ dintêiu cuprinde 340, alŭ doilea 370 p. Pe lângă numeróse ilustraţiunĭ cu textŭ, se află mai multe ilustraţiunĭ colorate fórte frumóse, mai alesŭ tipurĭ din poporŭ după fotografii. In volumulŭ prim autórea consacră 12 capitule Sasilorŭ, 10 capitule Românilorŭ, revine apoi asupra ambelorŭ naţiunĭ în volumulŭ alŭ alŭ doilea, în care vorbesce şi despre Sĕcui, Maghiarĭ, Armenĭ şi Ţiganĭ, dér pe scurtŭ.

Dare de sémă,

Despre venitele şi spesele balului românŭ arangiatŭ în 25 Februarie nou 1888 în Aradŭ, în favorulŭ fondului

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(3)

Din viéţa şi scrierile lui

Nicolau Lenau.

După isvóre străine.

I.

Ilusiile ce şi le făcea Lenau în Pojunŭ despre viitorulŭ sĕu în curêndŭ fură risipite prin o grabnică şi tristă schimbare. După o jumĕtate de anŭ vĕḑêndŭ câtă greutate îi face mamei sale, sĕ reîntórse érăşĭ în Viena, unde 'şĭ continuà studiile după ce sĕ împăcà cu moşu-sĕu, dér elŭ se reîntórse acolo cu unŭ altŭ planŭ, diferitŭ de planulŭ ce'lŭ făcù moşului sĕu, şi anume elŭ scrie bunicei sale:

„După o strictă esaminare a vieţii precum şi a aplicărilor mele mĭ-am schimbatŭ planulŭ de-a mai continua studiile juridice, hotărându-mĕ cu tótă seriositatea a mĕ dedica studiului filosoficŭ, pentru ca astfelŭ bine pregătitŭ, prin diliginţă sĕ potŭ ocupa o catedră de profesorŭ. Studiile juridice nu deschidŭ omului prospecte sigure, şi apoi ele suntŭ diametralŭ opuse înclinărilorŭ mele.“

Intr'aceea bunică-sa devenindŭ vĕduvă nu voì nicĭdecum sĕ se unéscă cu planulŭ acesta alŭ lui, ér Lenau refusândŭ a mai continua studiile juridice începù a treia carieră şi anume îşĭ întórse privirile spre gospodăriă, pentru care îlŭ însufleţì amiculŭ sĕu Fridericŭ Keyle. Sĕ hotărî decĭ a întra întrunŭ institutŭ agronomicŭ din Ovár. Dér nu peste multŭ timpŭ elŭ însuşi sĕ disgustă de acéstă nouă carieră, la care s'a aplicatŭ mai multŭ ca sĕ facă hatârulŭ bunicei sale decâtŭ dintr'o aplicare firéscă. In Ovár scrise câte-va poesii mai scurte carĭ afară de una „Die Göttin des Glüks“ s'au pierdutŭ cu totulŭ.

Lenau abia petrecù în Ovár unŭ anŭ căcĭ înainte de Martie 1823 îlŭ aflămŭ érăşĭ în Viena, de unde scrie mamei sale că, deşi bunică-sa îlŭ îndruméză a merge înapoi la Ovár, elŭ cu tóte astea va rĕmânea în Viena făcêndu'şĭ unŭ nou planŭ de viéţă. Probabilŭ că se cugeta seriosŭ la cariera medicală, astfelŭ decĭ anulŭ 1823 l'a petrecutŭ în afară de scólă în cafenea şi lângă masa de scrisŭ.

Despre rolulŭ ce l'a jucatŭ Lenau în societatea vienesilorŭ ne dă câteva amĕnunte prietinulŭ şi contimporanulŭ sĕu Seidl: „Aicĭ am întêlnitŭ de nou pe Niembsch şi am legatŭ cu elŭ o prietiniă cu multŭ mai intimă ca în trecutŭ. Am petrecutŭ cu elŭ (la „Neuner“) serile cele mai pline de farmecŭ dimpreună cu capacităţile cele dintâiu de pe atuncĭ, precum: A Auesperg, br. Schlecht, Dräxler [Maufred], Bauernfeld şi alţii. Aicĭ mĭ-am luatŭ dejunulŭ şi cina în societatea măestrului „Nicolau“, umblândŭ amêndoi cu paşĭ gravĭ şi marĭ prin odaia cea strîmtă şi lăsândŭ sĕ se înalţe din pipele nóstre verigĭ dese de fumŭ, în vreme ce scrutătorulŭ meu prietinŭ pĕtrundea cu privirele lui până în adênculŭ sufletului meu. Aicĭ îmĭ formaseiu opiniunea că elŭ este unŭ bărbatŭ unicŭ în felulŭ sĕu, a cărui personalitate poetică aşa de tare mĕ atrase la sine, şi aşa de tare mĕ convinse, că elŭ este unŭ adevĕratŭ poetŭ, care însĕ urăsce publicitatea. Doriam fórte tare se calcŭ pe urmele lui, ale aceluia care într'adevĕrŭ décă ar trăi în singurătatea convenabilă lui n'ar puté crea decâtŭ numai opere marĭ. Când l'am aflatŭ odată în voiă bună, l'am întrebatŭ, că nu scrie poesiă? Rĕspunsulŭ sĕu fù fórte categoricŭ, ér când l'am întrebatŭ despre obiectulŭ lirei sale îmĭ rĕspunse: „Reflexiunĭ, consideraţiunĭ de viéţă, rapsodii, aforisme, lucrurĭ nebunescĭ, — acuşĭ voiu scrie unŭ „Faust,“ strigà deodată, dér numai a-lŭ tipări nu este iertatŭ — înţelegĭ?“ Da atuncĭ mi-'lŭ închipuescŭ adeseorĭ cufundatŭ în gândurĭ „fantastice“ şeḑêndŭ în colţulŭ odăii de biliardŭ, cu capulŭ plecatŭ spre pieptŭ, privindŭ spre jeraticulŭ din pipă cu piciórele întinse pe unŭ scaunŭ, cu mâna dréptă jucându-se prin pĕrulŭ sĕu negru din când în când increţindu'şĭ fruntea orĭ zîmbindŭ batjocoritorŭ, — stândŭ astfelŭ în mijloculŭ numĕroşilorŭ cunoscuţĭ şi totuşĭ ca şi cum ar fi singurŭ, neobservândŭ ce se întêmplă înprejurulŭ sĕu, până când deodată sare dreptŭ în susŭ, îşĭ scutură capulŭ şi cu o vioiciune mare apucândŭ una din beţele de biliardŭ se întórce către unulŭ dintre cunoscuţii sĕi, ḑicêndu'i: „Prietine, Allons, unŭ jocŭ!“ Astfelŭ alungându'şĭ spiritele rele, jócă minunatŭ.“

Tristeţea, ce'lŭ stăpânea încă pe atuncĭ, avea causă destulŭ de gravă. Lenau la an. 1821 făcù cunoscinţă cu Berta, frumósa domnişóră a unui consiliarŭ aulicŭ esternŭ, care cunoscinţă o reînoì după ce se întórse în Viena. Elŭ într'adevĕrŭ o iubea, dér se vede că iubirea acésta fù cam uşuratică, şi anume din partea ei. Relaţiile de dragoste nu rĕmaserĕ fără urmărĭ seriose, căcĭ Lenau în curêndŭ n'avea sĕ se îngrijască nu-

Asociațiunei naționale române pentru cultura poporului românŭ“ și a societăței meseriașilorŭ români „Progresulŭ“ în Aradŭ. I. Din bilete 334 fl. 50 cr. II. Din suprasolvirĭ 55 fl. III. Din contribuirĭ 69 fl. IV. Din contribuirĭ colectate 119 fl. 15 cr. Suma totală a venitului: 577 fl. 65 cr. Se scadŭ spesele balului 165 fl. 19 cr. Remâne venitŭ curatŭ: 412 fl. 46 cr.

Au suprasolvitŭ următorii d-nĭ: Dr. George Plopŭ 6 fl. Carol Wittman 6 fl. Dr. Nicolau Oncu 5 fl. Virgilŭ Bogdanŭ 3 fl., Nicolae Maiorŭ 3 fl., Grigore Ventar 3 fl., Aurelŭ Suciu 3 fl., Dr. Nicolae Ciaclan 2 fl., Tiution căpitanŭ 2 fl., Ioanŭ Codreanŭ 1 fl., Demetrie Antonescu 1 fl., Vasiliu Mironŭ 1 fl., Florescu jun 1., vĕd. Ioruovicĭ 1 fl., Florianŭ Roșescu 1 fl., Dr. Imre Arvarffy 1 fl., Atanasiu Mera 1 fl., Vasiliu Mangra 1 fl., Augustinŭ Beleșŭ 1 fl., Augustinŭ Rubinescu 1 fl. Dr. István Prigl 1 fl., Ioanŭ Cornea 1 fl., Ioanŭ Rusu 1 fl., I. Beleșiu 1 fl., Dr. Demetriu Magdu 1 fl., Petru Truția 1 fl., Dr. Iacobŭ Hotăran 1 fl., George Popovicĭ 1, Dr. George Chiciu 1 fl., Adrianŭ Cașolțianŭ 1 fl.

Au contribuitŭ următorii d-nĭ: Ioan Rețianŭ 10 fl., Magyar franczia biztosító társaság 10 fl., Béla Suhajda 5 fl., Steiniczer Iozsef Pál 5 fl., Dr. Atanasiu Sándor 4 fl., János Kriván 4 fl., Paulŭ Rotariu 4 fl., Emanoilŭ Ungureanŭ 3 fl., Antoniu de Mocioni 3 fl., Eugeniu de Mocioni 3 fl., Alexandru de Mocioni 3 fl., Gyula Laresch 2 fl., Antal Hofman 2 fl., Constantinŭ Popovicĭ 2 fl., Ioanŭ Petricŭ 2 fl., Steiniczer Imre Pál 2 fl., Gavrilŭ Bodea 2 fl., Vincențiu Babeșŭ 1 fl., Achimŭ comptabilŭ „Timisiana“ 1 fl.

Prin colecta d-nei Cristina Codreanu din Siclau au incursŭ 15 fl., dela următorii d-nĭ: Gregoriu Mladin 1 fl., Elisabeta Pelisiu 3 fl., Nicolau Mladin 1 fl., Corneliu Mladin 1 fl., Ioanŭ Mladin 1 fl., Petru Zeldesianu 1 fl., Aureliu Popoviciu 1 fl., D-na Maria Serbu 1 fl., Dr. Glük Ignácz 1 fl., Avacum Codrean 1 fl., Dimitrie Codrean 1 fl., Nica Codreanu 50 cr., Iosifŭ Danu 50 cr., Mariora Popovicĭ 1 fl.

Prin colecta d-șórei Livia Budai din Zarandŭ au incurs 14 fl. dela următorii d-nĭ și d-ne: Livia Budai 4 fl., Ecaterina Stanu 5 fl., N. N. 1 fl., Sigmundŭ Budai 2 fl., Ileana Ciorogarĭ 2 fl. Prin colecta d-nei Aurelia Piposiu din Sibiiu a incuesŭ 12 fl, dela următorii: Nicolae Popea 5 fl., Dr. D. P. Barcianu 1 fl., Dr. A. Brote 1 fl., Ioanŭ Balintŭ 1 fl. Dr. F. Crișianŭ 1 fl., E. Cristea 1 fl., Eugeniu Brote 1 fl., Aurelia Piposiu 1 fl.

Prin colecta d-șórei Roza Beleșiu din Simandŭ a incursŭ 10 fl. 50 cr. dela următorii d-nĭ și d-ne: Elisabeta Beleșiu 1 fl. 50 cr. Rozalia Beleșiu 1 fl. 50 cr., Iónŭ Magdu 50 cr., Fabriciu Manoilă 1 fl., d-na Maria Stana 1 fl., d-șora Rozalia Stana 50 cr., Pavelŭ Stana 1 fl., Alexandra Volentir 50 cr., Melania Volentir 50 cr., Maria Lucutia 1 fl., Luisa Lucutia 50 cr., d-na Eugenia Popescu 1 fl.

Prin colecta d-șórei Vilma Moldovanŭ din Deva a incursŭ 10 fl. dela următorii d-nĭ și d-ne: Ana Petco 1 fl. Elena Popŭ H. Longin 1 fl. Lucreția Costa Olari 2 fl., Alexandru Moldovanŭ 1 fl. 50 cr., Vilma Moldovanŭ 1 fl., Augustinŭ Nicóră 2 fl. N. S. 50 cr., N. N. 1 f.

Prin colecta d-lui Aurelŭ Novacu din Biserica albă a incursŭ 9 fl. 35 cr. dela următorii d-nĭ: Iónŭ N. Roșiu 2 fl. And. Boborony 1 fl., D. Bălănescu 1 fl. Aurelŭ Novacu 2 fl., Costa Pâleu 1 fl., Zamfirŭ Roșescu 50 cr., Davidŭ Rugaciu 50 cr., Iónŭ Eremnicescu 50 cr., Panta Țĕranŭ 1 fl.

Prin Colecta d-nei Victoria Erdélyi din Orăștiă a incursŭ 7 fl. dela următorii d-nĭ și d-ne: Ana Poppŭ 2 fl. Marcu Corvinŭ 1 fl., Maria Vladŭ 1 fl., Dr. Iónŭ Mihu 3 fl., Victoria Erdélyi 1 fl.

Prin colecta d-lui Iónŭ Rociu din Ceica Maghiară a incursŭ 8 fl. dela următorii d-nĭ: Iónŭ Rociu 1 fl., Iónŭ Corbușiu 1 fl., Paulŭ Fasie 1 fl., Iónŭ Moga 1 fl., Iónŭ Glitia 1 fl., Mihaiu Popescu 1 fl. Iónŭ Gentiu 1 fl., Demetriu Moga 1 fl.

Prin colecta d-nei Roza Moțiu din Cuvinŭ a incursŭ 7 fl. 30 cr. dela următorii d-nĭ: Nicolae Stefu 1 fl. Vincențiu Ioanoviciu 1 fl. George Sĕrbu 10 cr., Dimitrie Cicireanu 10 cr. Mihaiu Cure 1 fl. Avramŭ Sĕrbu 50 cr., Nicol. Varsiandau 20 cr., Vasiliu Vancu 20 cr., Demetriu Vancu 50 cr., Iotia Breteanu 20 cr., Mitru Iozsa 50 cr., Stefanŭ Luca 50 cr., Traianŭ Moșiuțŭ 50 cr. Roza Moțŭ 1 fl.

Prin colecta d-lui Nicolae Zigre din Oradea mare au incursŭ 8 fl, dela următorii d-nĭ: Iónŭ Popŭ 2 fl., Toma Păcală 1 fl., Petru Ionașiu 1 fl., Ieroteu Beleșiu 2 fl., Nicolae Zigre 2 fl.

Prin colecta d-lui George Lazar din Vinga au incursŭ 5 fl. dela d-lŭ George Lazarŭ.

Prin colecta d-șórei Iulia Bocșianŭ din Curticiu au incursŭ 2 fl. dela d-șóra Iulia Bocșianŭ.

Prin colecta d-nei Sofia Belesiu din M. Radna au incursŭ 2 fl., dela d-na Sofia Belesiu.

Prin colecta d-șórei Dragina Mera din Siria au incursŭ 2 fl., dela d-șóra Dragina Mera.

Prin colecta d-nului Bart. Baiulescu din Brașovŭ a incursŭ 1 fl., dela d-nulŭ Bartolomeu Baiulescu.

Tóte acele stim. Dómne și on. Domnĭ, carĭ au primitŭ listele de contribuire și încă nu mi le-au retrimisŭ, suntŭ rugațĭ ca se mi-le restituéscă pentru închiarea definitivă a dărei de sémă. . . .

Aradŭ la 28 Aprilie 1888.

Aurelŭ Suciu,
casariulŭ comit.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Berlinŭ, 2 Maiu. Starea sănĕtățiĭ împĕratului e mai puținŭ bună. Frigurile suntŭ în crescere. Somnulŭ e neliniștitŭ, nerecreatorŭ.

Roma, 2 Maiu. Prințulŭ de corónă a asistatŭ în fortulŭ Tiburtina la esperimentele de împușcare cu pușca Gelatini. Pușca s'a spart. Țăndările de tinichea de ferŭ au pĕtrunsŭ prin scândura, unde se afla prințulŭ de Neapole, și l'au rănitŭ ușorŭ atâtŭ pe elŭ câtŭ și pe mai mulțĭ oficerĭ.

Amsterdam, 2 Maiu. Bóla regelui inspiră temerĭ de o apropiată catastrofă.

Sofia, 2 Maiu. Maiorulŭ Popov a fostŭ condamnatŭ pentru defraudare la 4 anĭ închisóre de fortărétă.

DIVERSE.

Cum se potŭ deosebi ouĕle próspete? Intr'o litră de apă topimŭ 120 grame sare. Décă în apa acésta punemŭ oulŭ de o ḑi, se cufundă până la fundulŭ paharului; celŭ de două ḑile nu se cufundă de totŭ, celŭ de 3 ḑile înótă în apă; celŭ de 5 se ridică până aprópe de suprafață, și cu câtŭ e mai vechiu, cu atâtŭ mai tare se ridică. Proba acésta cu deosebire se recomandă económelorŭ atuncĭ când e vorba ca sĕ'șĭ alégă ouĕ pentru a fi puse sub clocă.

Carnea și puiĭ. Fiă-care económă, carea ține paserĭ de curte (galițe), va fi sciindŭ, cum aceste iubescŭ fórte tare carnea. Hrănirea lorŭ și cu carne are tare mare influință la inmulțirea ouĕlorŭ, din acestŭ punctŭ de vedere chiar acuma, în timpulŭ celŭ mai potrivitŭ, se recomandă din când în când a le arunca galițelorŭ și unele bucățele de carne mai neînsemnate. Dérŭ sĕ se ferăscă fie-care económă a le da carnea animalelorŭ perite de vr'o bólă, deórece în acestŭ casŭ adeseorĭ se întêmplă, că prin acésta trece bóla la paserĭ. Sĕ li se dea déră carne sănĕtósă căcĭ numai astfelŭ se ajunge scopulŭ doritŭ.

Indepărtarea furnicelorŭ. Cine nu va sci din esperință, cum furnicele adeseorĭ causéză pagube marĭ, precum în plante așa și la pomĭ. Pentru delăturarea lorŭ până acum s'au folositŭ multe mijlóce, déră fără resultatŭ. Acum însĕ găsimŭ în fóia „W. L. Z.“ unŭ mijlocŭ de totŭ simplu și ușorŭ, cu care póte sĕ facă încercare orĭ și cine. Aicĭ adecă în acéstă fóiă unŭ grădinarŭ vestitŭ, din esperința propria, făcută cu mare resultatŭ, ḑice: că acele locurĭ, pe unde se arată furnicele, trebue unse cu petroleu. Resultatulŭ va dovedi, că mirosulŭ petroleului e atâtŭ de nesuferitŭ de furnicĭ, încâtŭ pe aceste locurĭ de felŭ nu vomŭ maĭ vedé nicĭ măcarŭ una. Décă pe drumulŭ lorŭ vomŭ picura câteva picăturĭ de petroleu, îndată vom observa, că ele începŭ a fugi pe alte drumurĭ laterale de mirosulŭ acesta, lorŭ atâtŭ de nesuferitŭ. Ceĭ iubitorĭ de florĭ cultivate în vase în interesulŭ lorŭ vorŭ face fórte bine, décă marginile, séu buzele vaselorŭ le vorŭ unge cu petroleu; făcêndŭ acésta, furnicele de felŭ nu vorŭ mai nĕpăstui florile.

Romanulŭ unei maimuțe. In aquariulŭ din Berlinŭ se găsesce o maimuță de o specie numită: de Gibraltarŭ, a căreĭ viĕță represintă unŭ episodŭ de romanŭ criminalŭ și conține o ironiă asupra aplicării ad-literam a legilorŭ engleze. Acestŭ felŭ de maimuță este mare ca unŭ copilŭ 6—8 anĭ, e destulŭ de robustă și în Europa trăesce numai prin peșterile Gibraltarului într'unŭ numĕrŭ neînsemnatŭ. Afară de alte calitățĭ, aceste maimuțe sunt de o vigilență extraordinară. Indată ce se apropie ceva suspectŭ, maimuțele-sentinele, apoi totŭ corulŭ, începŭ a striga și a țipa îngrozitorŭ. Guvernulŭ englezŭ a decisŭ sĕ se foloséscă de acéstă vigilență a maimuțelorŭ, ca prin ea sĕ se împedece eventualŭ o surprindere a cetățiĭ Gibraltarŭ de către dușmanĭ. Astfelŭ pe la 1850 s'a făcutŭ o lege, prin care se oprea uciderea maimuțelorŭ din Gibraltarŭ. Urmarea a fostŭ o crescere extraordinară a îndrăznelii acestorŭ animale; exemplarulŭ masculŭ, despre care este vorbă aicĭ, împreună cu femeea sa, erau subiectele cele mai insolente, căcĭ amêndoi se furișau până la casele ómenilorŭ spre a jefui.

Intr'o ḑi cei doi soțĭ-hoțĭ veniră la o casă isolată pe unŭ dealŭ, făcură perchisițiă în lipsa ómenilorŭ și găsiră un copilŭ micŭ în leagănŭ. Dintr'un motiv séu altulŭ maimuțele maltratară copilulŭ așa de rĕu, încâtŭ murĭ. Părințiĭ copilului întorcêndu-se acasă, prinseră pe asasinĭ și necutezândŭ a călca legea și a'i ucide, îĭ predară guvernatorului. Nicĭ acesta nu voi sĕ pórte singurŭ rĕspunderea, ci convocă unŭ tribunalŭ militarŭ, care condamnă pe maimuțe la mórte. Dér autoritățile engleze se încurcară când fù vorba despre modulŭ esecutării sentințeĭ. In fine recurseră la otravă. Fiă-căreĭ maimuțe i-se dete o smochină, în care era ascunsă o mare doză de strihnină. Femela mâncă smochina și după câteva minute murĭ în durerĭ cumplite. Insĕ maimuțoiulŭ esamină smochina sa, găsi otrava, o mirosi, și neplăcêndu-i. se vede, o înlătură și mâncă smochina fără otravă și decĭ nu murĭ. Acum ce era de făcutŭ? In legea engleză este unŭ paragrafŭ specialŭ, în care se ḑice, că sentința nu se póte esecuta decâtŭ odată asupra unui delincventŭ. Prin urmare nu rĕmase altceva de făcutŭ, decâtŭ a da drumu animalului; unŭ oficerŭ din garnizónă îlŭ luă la sine, mai târḑiu îlŭ dărui unei dame engleze, care trăia în Malta. Aci se ḑice că maimuța s'a cam cultivatŭ, căcĭ mânca chiar cu servitorii la masă și se purta destulŭ de bine. Dér într'o ḑi, în lipsa stăpâneĭ și a servitorilorŭ, animalulŭ devastă și prăpădi totŭ prin casă, vase, mobile, covóre și de aceea fù dăruită altora. In fine ajunse la o familiă din Hamburg, care îlŭ dărui aquariului din Berlinŭ, unde trăesce acum în aceeașĭ secțiă a maimuțelorŭ, în care se găsesce și un pavianŭ, căruia i s'a scosŭ din capŭ cerebelulŭ în scopurĭ de vivisecțiă și care cu tóte astea sburdă și astăḑĭ veselŭ în colivia sa.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 17 Aprilie st. v. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.58	Vênd.	8.60
Argintŭ românescŭ .	„	8.52	„	8.54
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.03	„	10.06
Lire turcescĭ . . .	„	11.32	„	11.27
Imperialĭ	„	10.32	„	10.87
Galbinĭ	„	5.90	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	103.50	„	104.50
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 30 Aprilie st. n 1888.

Renta de aurŭ 4%	98.—
Renta de hârtiă 5%	86.55
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	105.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-a emisiune) . .	96.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	126.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	114.50
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.49
Napoleon-d'orĭ	10.02½

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

mai de Berta, ci și de fetița ei. In curêndŭ însĕ elŭ se convinse pe deplinŭ că ea l'a înșelatŭ amarŭ nimicindu-i sentimentele cele mai curate. Elŭ o părăsi numai decâtŭ, ér ea se alătură pe lângă unŭ comerciantŭ grecŭ.

Rana acésta rĕmase adêncŭ săpată în inima lui Lenau și niciodată nu se vindecă deplinŭ, așa încâtŭ amintirea nenorocitelorŭ relații ce le-a avutŭ cu Berta îlŭ neliniștiră în întréga sa viață și probabilŭ că totŭ acésta a fostŭ causa că elŭ niciodată nu putu gusta fericirea conjugală. In aceste ḑile de grea cercare pentru elŭ n'avea altă mângăere decâtŭ în mamă-sa, care de asemenea locuia în Viena făcêndŭ orĭ și ce numai sĕ pótă ușura fiiului-sĕu.

Cu finea anului 1825 Lenau căḑu greu bolnavŭ, din care causă părăsi studiile medicale, pe carĭ niciodată nu le-a iubitŭ. In 1826 pentru întâiașĭ dată făcŭ o escursiune cu cumnatulŭ sĕu Schurz prin Alpii austriacĭ. Chipurile mărețe ale naturii au lăsatŭ urme adêncĭ în sufletulŭ sĕu, ceea ce se vede din poesiile sale. Pe timpulŭ acesta în pulpitulŭ mesei lui de scrisŭ multe poesiĭ asceptau sĕ vĕdă lumina ḑilei, dintre carĭ însĕ nu împărtăși decâtŭ numai unele amicilorŭ sĕi mai intimĭ, în publicŭ însĕ nu eși nicĭ una. Cea dintêiu poesiă a lui „*Iugendträume*“ apăru în almanachulŭ lui Seidl numitŭ „Aurora“ cu subscrierea: N. Niembsch. Numele de *Lenau* șĭ-l'a însușitŭ numai în 1830 în ḑiarulŭ „Wiener Modenzeitung“ și când, voindŭ sĕ încungiure censura, dede prietinului sĕu br. Antoniu Auesperg în semnŭ de iubire lucrările: *Glauben, Wissen* și *Handeln*, pe care acesta le și publica în ḑiarulŭ de sub direcția lui Seidler „Damenzeitung“.

La 24 Octomvre 1829 mamă-sa muri după lungĭ suferințe. Noi scimŭ deja iubirea sfântă ce era între mamă și fiu. Scimŭ cum mama lui tótă viĕța sa, până în ora morții, o jertfi fiiului sĕu, de unde ne putemŭ esplica marea supĕrare, tristețea fără capĕtŭ ce i-o causă mórtea ei, care a meritatŭ într'adevĕrŭ amintirea ce i-o face poetulŭ nu numai în poesiile sale lirice, precum: *Zukunft, Der offene Schrauk, Der Seelenkranke*, ci și în trăsurile mai principale din *Faust* [Der Abschied, Der Traum].

După mórtea mamei sale, Lenau ședea c'unŭ tinĕrŭ polonŭ, nobilulŭ Nicolau Antonievicz-Boloz, a căruĭ prietenia i-a deșteptatŭ în sufletŭ compătimirea sa față de națiunea polonă, ceea ce o și mănifestă în cântecile sale numite: *Polenlieder*. Amintirea acestei prietinii este opera sa întitulată „*Abschid von Galizien*,“ pe care Lenau o traduse din originalulŭ lui Antonievicz, unica traducere ce o avemŭ dela elŭ. Ei ședură împreună aprópe unŭ anŭ folosindŭ timpulŭ spre studiu.

In curêndŭ îi succese a face două esamene, ér când era sĕ se pregătéscă pentru alŭ treilea, se născŭ în elŭ o ură așa de mare pentru studiulŭ medicinei, încâtŭ își aruncă cărțile la o parte și sdrobitŭ corporalminte alergă sub cerulŭ liberŭ ca sĕ se recreeze. Ḑiua rigorosului alŭ treilea era fixată pe 20 Iuliu, dér Lenau nu se presentă de locŭ, rĕmânêndŭ astfelŭ fără esamenŭ pentru totdéuna.

In Septemvre 1830 merse érășĭ în Viena sĕ facă esamenulŭ, dér în 26 Septemvre, murindŭ bunică-sa, ereḑi frumósa avere de 10.000 florinĭ. Fiindu-i astfelŭ subsistența asigurată pe câtva timpŭ, se ocupă numai cu cugetulŭ edării poesiilorŭ și spre scopulŭ acesta află de bine a merge la Stuttgart, unde sĕ între în tractărĭ cu renumita editură Cotta.

[Va urma].

Móra cu vaporŭ de vălțuitŭ (becheluitŭ) a lui Martin Fromm în Brașovŭ.

Rugămŭ pe domnii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Tipografia A. MUREȘIANU Brașovŭ.